
Landsby-universiteter

BOKOMTALER

Mineskader er i dag et alvorlig helseproblem i store deler av verden. Dessverre er det dette våpenet som blir benyttet i områder med stor fattigdom, der et helsevesen er langt unna og folk må stole på egne krefter.

I all akuttmedisin viser det seg at primærbehandling gitt av personer på stedet umiddelbart etter en skade kan være livreddende, selv i tett befolkede byer. I land der folk bor flere dagsreiser fra et etablert helsevesen, er riktig primærbehandling helt avgjørende for resultatet. Ved å trene opp såkalte "medics", dvs. paramedisinske personell som kan drive målrettet akuttbehandling i disse områdene, kan mange liv og lemmer reddes. Det er bred erfaring for at slikt personell med sparsom formell skoleutdanning med riktig trening kan bli formidable livreddere under de utroligste forhold.

Boken *Save lives, save limbs* føyer seg inn i en liten, men viktig gruppe litteratur rettet inn mot denne gruppen helsearbeidere. Formidlingen av budskapet er basert på strektegninger i tillegg til mange foto.

Forfatterne påpeker at redning av ekstremitet er nesten like viktig som livredning i områder der proteser kun er en drøm, og en manglende lem kan bety sultedøden ikke bare for offeret, men også for hans familie.

Boken er inndelt i enkel førstehjelp for ”medics” og mer avansert førstehjelp for personell med medisinsk bakgrunn. Siste del omhandler trening av ”medics” i såkalte landbyuniversiteter, noe forfatterne har bred erfaring i.

Boken kan til tider virke dogmatisk og kategorisk i sine råd og konklusjoner. Medisinske sannheter er som kjent variable. Men dette kan forsvares ut fra målgruppe. Boken skal gi klare retningslinjer for personell med sparsom teoretisk erfaring og er ikke ment som et diskusjonsgrunnlag for medisinerne.

Dette er en bok helsepersonell som skal virke i områder der miner er et problem, bør ha med seg. Ta med mer enn et eksemplar, så du kan dele ut til dine lokale kolleger, og kanskje starte ditt eget ”village university”.

ErikFosse

Intervensjonssenteret

Rikshospitalet

Publisert: 20. september 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juli 2026.